

VACCINATOREN OP DE WERKVLOER: VACCINEREN ALS VROEDVROUW?

Joke Muyldermans - vroedvrouw, lactatiekundige IBCLC, PhD

- *Vroedvrouwenpraktijk InTeam, Hoeilaart
- *Opleiding vroedkunde, Erasmushogeschool Brussel
- *Departement Farmacologie, VUB
- *Vlaamse Beroepsorganisatie van Vroedvrouwen, VBOV

www.inteam-vroedvrouwenpraktijk.be
info@jokemuyldermans.be

06.02.2026 - VACCINATIESYMPOSIUM

DISCLOSURE

Conflict of interest

Als spreker geef ik aan geen financiële relaties of belangenconflicten te hebben.

- Geen contracten of sponsoring van firma's
- IBCLC - Internationale Code van het op de markt brengen van moedermelk vervangende producten

2

INHOUD

Vaccin-ACToren op de werkvloer

Wie is de vroedvrouw?	4
Wetgeving	8
Vroedvrouw in vaccinlandschap	9
Rolafbakening	22
Drempels en faciliterende factoren	23
Conclusie	23

WIE IS DE VROEDVROUW?

OPLEIDING

- Driejarige bacheloropleiding
- Mogelijke uitbreiding 2-jarige master
 - Niet vroedvrouw specifiek
- Permanente vorming 75u/5jaar
- Medisch beroep
 - Autonoom
 - Medisch verantwoordelijkheid en taken
 - Ondersteunend en begeleidend
 - Eigen aansprakelijkheid
 - Eigen verantwoordelijkheid
 - Diagnosestelling binnen domein
- Onderscheid afstuderen
 - Voor oktober 2018
 - Na oktober 2018

WIE IS DE VROEDVROUW?

WERKEN

- Werkterrein
 - Eerstelijn
 - Prenataal - Perinataal - Postnataal
 - Autonoom
 - Tweede -en derdelijn
 - Autonoom
 - Pathologie onder begeleiding
- Domeinen
 - Fertiliteit - Kinderwens
 - Prenatale opvolging
 - Arbeid en bevalling
 - Postnatale opvolging
 - Gynaecologie
 - Neonatologie
 - Verpleegkundige (voor okt 2018)

WIE IS DE VROEDVROUW?

*De vroedvrouw creëert een omgeving
waarin de vrouw kan groeien in het
moederschap*

*De kracht van vrouwen wordt versterkt
door de kracht van vroedvrouwen*

Visie

6

WETGEVING

Vroedvrouw in vaccinlandschap

STUDIE VOOR 2018

- Mag werken als verpleegkundige
- Alle afdelingen
- Vaccineren - IM injecties

STUDIE NA OKT 2018

- Enkel werkzaam als vroedvrouw
- Betrokken afdelingen
- Vaccineren binnen domein

PERIODE?

- Domein afbakening RIZIV: 1 jaar na geboorte
- Kind & Gezin: 2,5 jaar

NIEUWE WETGEVING

- Wet houdende bepalingen inzake gezondheid 13.11.'23 (2025)
 - Uitbreiding jonge kind
 - Opleiding 8u

7

WETGEVING

Voorschrijven en veiligheid

- Voorschrijven
 - Afgestudeerd voor 1 oktober 2014
 - 30 uren gespecialiseerde toegepaste farmacologie + examen
 - Afgestudeerd na 1 oktober 2014, via diploma
 - Normale zwangerschap
 - Influenza vaccin
 - Combinatievaccin kinkhoest - difterie - tetanus
 - Postpartum
 - Hepatitis B vaccin, pediatrische vorm
- Preventiemaatregelen HGR anafylaxie
 - Urgentiekits
 - telefoon/GSM
 - 15 min na vaccinatie

● Samenstelling **urgentiekits**

- 2 ampullen adrenaline 1:1000 oplossing
- 2 steriel verpakte spuitjes van 1 ml, gegradeerd op 1/100, en niet voorzien van een rubberen stamper
- 2 steriel verpakte injectienaalden met naaldlengte van 25 mm

Adrenaline moet voorradig zijn op een door ieder gekende plaats. De bewaringsmodaliteiten variëren volgens de producent. Om de aanbevolen temperatuur voor bewaring te kennen, moet de bijsluiter geraadpleegd worden. Adrenaline moet steeds bewaard worden buiten invloed van licht.

WETGEVING

Beroepsorganisatie

- Vlaamse Beroepsorganisatie van Vroedvrouwen
 - Good Practice Logo, 2016
 - Kwaliteitslabel goede praktijkvoering voor perinatale zorg
 - Evidence-based
 - Kwaliteitsvolle, continue en cliënt-gerichte opvolging
 - Postnataal - uitbreiding prenataal
- 31 aanbevelingen
 - 11: MMR-vaccinatie
 - Indien seronegatief Rubella: MMR vaccinatie binnen 72 uur na geboorte
 - 21: Vaccinatieschema
 - Alle baby's krijgen 8 weken na de geboorte het nationaal vaccinatieschema aangeboden volgens de aanbevelingen van de Hoge Gezondheidsraad

VROEDVROUW IN HET VACCINATIELANDSCHAP

**WELKE ROL ZIET U DE VROEDVROUW OPNEMEN
MET BETREKKING TOT VACCINATIE?**

VROEDVROUW IN HET VACCINATIELANDSCHAP

**WELKE ROL ZIET U DE VROEDVROUW OPNEMEN
MET BETREKKING TOT VACCINATIE?**

- Informeren
- Motiveren
- Toedienen
- Doorverwijzen

VROEDVROUW IN HET VACCINATIELANDSCHAP

ZWANGERSCHAP

- Kinkhoestvaccinatie (dTpa)
 - Voorschrijven
 - Plaatsen
- Griepvaccinatie
 - Voorschrijven
 - Plaatsen
- COVID-19 vaccinatie
 - Plaatsen indien afgestudeerd voor oktober 2018
- RSV vaccinatie
 - Plaatsen

BABY - JONGE KIND

- RSV
 - Plaatsen (materniteit)
- Vaccinatieschema
Kind&Gezin / Hoge
Gezondheidsraad

MOEDER

- MMR
 - Plaatsen

VROEDVROUW IN HET VACCINATIELANDSCHAP

POSITIONERING VAN DE VROEDVROUW

- Continuïteit van zorg
 - prenataal → postnataal
 - Contactmomenten
 - 8 weken 16 weken - 24 weken - (28 weken) - 34 weken - ...
- Lage drempel
- Hoge vertrouwensgraad
 - Belang van vertrouwen en relationele zorg
- Invloed van zorgverlener-advies op vaccinatie acceptatie

*De vroedvrouw is een sleutelactor in
vaccinatiebesluitvorming, ook wanneer zij niet vaccineert*

13

ROLAFBAKENING

Onderscheid tussen

- Vaccinatie adviseren
- Vaccinatie faciliteren
- Vaccinatie toedienen

Professionele en ethische overwegingen

- Autonomie van de cliënt
- Niet-stigmatiserende communicatie
- Informed consent

*Waar situeert zich de professionele verantwoordelijkheid
zich?*

DREMPELS EN FACILITERENDE FACTOREN

VEEL VOORKOMENDE DREMPELS

- Onvoldoende opleiding of actuele kennis
- Rolonduidelijkheid binnen het zorgteam
- Tijd en organisatorische context

FACILITERENDE FACTOREN

- interprofessionele samenwerking
- Eenduidige communicatie
- Institutionele ondersteuning

CONCLUSIE

De vroedvrouw als

- Vertrouwenspersoon
- Evidence-based communicator
- Schakel tussen beleid en praktijk

Van rol naar impact

Oproep tot reflectie

- Hoe kan de vroedvrouw haar impact in vaccinatie versterken binnen haar eigen werkcontext?
- Nood aan opleiding en neutrale informatie

CONCLUSIE

Van rol naar impact

Vaccinatie hoort expliciet thuis binnen de kerncompetenties en taak van de vroedvrouw

Voor het uitrollen van een optimaal vaccinatiebeleid is interprofessionele samenwerking noodzakelijk

Prenatale en postnatale geïntegreerde zorgpaden zijn hiervoor een ideale tool

- Federale Overheidsdienst Volksgezondheid Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu, 13 november 2023. Wet houdende diverse bepalingen inzake gezondheid.
https://www.ejustice.just.fgov.be/cgi/article_body.pl?language=nl&caller=summary&pub_date=2023-11-24&numac=2023047331%0D%0A#top
- Federale Overheidsdienst Volksgezondheid Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu, 15 DECEMBER 2013. - Koninklijk besluit tot bepaling van de nadere regels en de bijzondere kwalificatiecriteria die de houder van de beroepstitel van vroedvrouw de mogelijkheid geven geneesmiddelen voor te schrijven.
https://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&cn=2013121552&table_name=wet
- Vlaamse Beroepsorganisatie van Vroedvrouwen, VBOV. Good Practice Aanbevelingen: Info voor vroedvrouwen.
<https://www.vroedvrouwen.be/good-practice-aanbevelingen-info-voor-vroedvrouwen>
- Hoge Gezondheidsraad, 2012. Advies van de hoge gezondheidsraad nr 8802.
<https://www.laatjevaccineren.be/sites/default/files/2024-02/Preventie%20en%20aanpak%20van%20anafylactische%20shock%20bij%20vaccinatie%20van%20kinderen%20%28juli%202012%29%20%28HGR%208802%29.pdf>

REFERENTIES

THANKYOU

Questions?

www.inteam-vroedvrouwenpraktijk.be
info@jokemuyldermans.be

